

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,

Judecători – Boico Victor, Vascan Nina, Bejenaru Iurie, Cobăneniu Ala,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul Popescu Ion în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2019, în cauza penală în privința lui

*Nazarov Vasile XXXXX, născut la
XXXXX.*

Termenul de judecare:

prima instanță: 03.06.2015 – 11.12.2015

instanța de apel: 28.01.2016 – 20.04.2016

instanța de recurs ordinar: 03.08.2016 – 07.02.2017

instanța de apel: 05.04.2017 – 26.01.2018

instanța de recurs ordinar: 23.03.2018 – 15.05.2018

instanța de apel: 15.06.2018 – 04.03.2019

instanța de recurs ordinar: 16.05.2019 – 10.12.2019

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 11 decembrie 2015, Nazarov Vasile a fost achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Prin aceeași sentință, XXXXX a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.145 alin.(2) lit. b), e), i), j) Cod penal, la detențiune pe viață, însă în privința lui decizia nu se contestă.

Acțiunea civilă înaintată de către succesorul victimei Pînzari Constantin, în partea reparării prejudiciului material, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța, în ordinea procedurii civile.

Acțiunea civilă în partea reparării prejudiciului moral și compensării cheltuielilor de asistență juridică a fost admisă, fiind dispusă încasarea de la XXXXX în beneficiul lui Pînzari Constantin a prejudiciului moral în mărime de 100000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de

1000 lei, în total 101000 lei.

A fost dispusă încasarea din contul lui XXXXX în beneficiul Spitalului Clinic de Psihiatrie a cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizei medico-legală de psihiatrie în mărime de 1988 lei.

2. În sentință, prima instanță a constatat că, de către organul de urmărire penală, Nazarov Vasile a fost învinuit că, la XXXXX, în jurul orei XXXXX, împreună cu XXXXX și o altă persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă, de comun acord și după o înțelegere prealabilă, acționând cu intenție directă, având interes material, cu scop de omor, au pătruns în casa consăteanului lor XXXXX din s. XXXXX, r-ul XXXXX, unde pentru realizarea scopului infracțional, împreună i-au aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii, picioarele, dar și cu alte obiecte dure, inclusiv cu un obiect tăietor-înțepător peste diferite părți ale corpului, cauzându-i leziuni corporale grave periculoase pentru viață, în urma cărora aceasta a decedat la scurt timp la fața locului, leziunile corporale fiind în legătură directă cu survenirea decesului.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

- procuror la 29 decembrie 2015, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Nazarov Vasile să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal la 20 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis;

- avocatul Zagaiciuc Victor, în numele inculpatului XXXXX, și avocatul Pavlov Victor în numele inculpatului XXXXX, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat, pe motiv că fapta nu a fost comisă de către inculpat sau să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, diminuată suma prejudiciului dispus spre încasare și respingerea cererea privind încasarea cheltuielilor judiciare.

3.1. În motivarea apelului, procurorul a menționat că:

- instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei și eronat a conchis că inculpatul urmează a fi achitat, vinovăția acestuia fiind pe deplin dovedită prin probele administrate și prezentate de către partea acuzării;

- sentința de achitare se bazează selectiv pe declarațiile învinuitului, care nu coroborează cu celelalte probe cercetate în ședință;

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate și menținută sentința fără modificări.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

- procurorul care a solicitat casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, invocând că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, precum și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- inculpatul Guțul Vasile care a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel și stabilirea unei pedepse mai blânde.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 07 februarie 2017, recursul ordinar declarat de către procuror a fost admis, casată decizia instanței de apel în partea achitării inculpatului Nazarov Vasile și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

De asemenea, a fost admis recursul ordinar declarat de către inculpatul XXXXX, casată sentința și decizia în partea stabilirii pedepsei, rejudecată cauza în partea casată și pronunțată o nouă hotărâre, prin care lui XXXXX, condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de 20 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Celelalte dispoziții ale deciziei atacate au fost menținute.

6.1. În motivarea soluției instanța de recurs a apreciat că instanța de apel nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei, și prematur a ajuns la concluzia de menținere a sentinței în partea achitării inculpatului Nazarov Vasile, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Cu referire la categoria și termenul pedepsei penale stabilite inculpatului XXXXX, instanța de recurs a reținut că instanțele de fond nu au dat deplină eficiență prevederilor art.61 și 75 Cod penal și eronat au aplicat față de acesta detențiunea pe viață, or, inculpatul nu are antecedente penale, pentru prima dată a săvârșit o infracțiune, nu se află la evidența medicului narcolog sau psiholog, la locul de trai se caracterizează satisfăcător, circumstanțe agravante nu au fost stabilite, și corectarea și reeducarea acestuia va fi posibilă în cazul stabilirii unei pedepse sub formă de 20 ani închisoare.

7. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2018, apelul declarat de către procuror a fost admis, casată sentința în partea achitării lui Nazarov Vasile de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal, rejudecată cauza în partea casată și pronunțată o nouă

hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Nazarov Vasile a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal la 20 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă, în partea prejudiciului material, înaintată de către succesorul părții vătămate Pînzari Constantin, a fost admisă în principiu urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Acțiunea civilă în partea prejudiciului moral a fost admisă, fiind dispusă încasarea din contul inculpatului Nazarov Vasile în beneficiul succesorul părții vătămate Pînzari Constantin, a prejudiciului moral în mărime de 100000 lei.

8. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

- avocatul Popescu Ion în numele inculpatului Nazarov Vasile, care a solicitat casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată, invocând că instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;

- succesorul părții vătămate Pînzari Constantin care a solicitat casarea deciziei și menținerea sentinței, invocând că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și că nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 mai 2018, recursul ordinar declarat de către succesorul părții vătămate Pînzari Constantin a fost respins ca inadmisibil, iar recursul ordinar declarat de către avocatul Popescu Ion în numele inculpatului Nazarov Vasile a fost admis, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

9.1. În motivarea soluției emise, instanța de recurs ordinar a menționat că recursurile ordinare declarate de către succesorul părții vătămate Pînzari Constantin, cel dintâi declarat - nu corespunde prevederilor art.430 Cod de procedură penală, fiind nemotivat, iar cel declarat la data de 03 mai 2018 - a fost depus în afara termenului de 30 de zile, prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Popescu Ion în numele inculpatului Nazarov Vasile, instanța de recurs a menționat că instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor legale și a conchis asupra vinovăției inculpatului bazându-se preponderent pe

probele cercetate de prima instanță, puse la baza achitării lui Nazarov V., mai mult ca atât, unor probe li s-a dat doar citire, întrucât marea majoritate a martorilor nici nu au fost prezenți la ședințe.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs a reținut că, în partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reflectat conținutul declarațiilor date de martori, precum și a celorlalte mijloace probatorii, redând cu exactitate conținutul acestora, concluzionând fără careva analiză că, prin acestea se confirmă indubitabil vinovăția inculpatului Nazarov Vasile de comiterea infracțiunii prevăzute de art.145 alin.(2) lit.b), e), i), j) Cod penal.

De asemenea, instanța de recurs a considerat întemeiată critica apărătorului, precum că la rejudecarea cauzei de către instanța de apel presupusul coparticipat la omorul comis în privința lui Pînzari Pavel, adică XXXXX, în privința căruia există o hotărâre definitivă și irevocabilă de condamnare pentru omor, nici nu a fost citat pentru audiere în cadrul instanței de apel, or, în calitate de autori ai infracțiunii urmează să fie recunoscute persoanele care acționau în comun, în intenția îndreptată spre săvârșirea omorului și cei care au participat nemijlocit la procesul realizării acestei intenții.

Instanța de recurs a mai remarcat că, instanța de apel, la constatarea faptei comise de către Nazarov Vasile, nu a arătat în ce mod a fost realizată înțelegerea prealabilă între Nazarov Vasile, XXXXX și cealaltă persoană în privința căreia cauza a fost disjunsă, care au fost rolurile fiecăruia la săvârșirea infracțiunii, a cui a fost ideea de a-l lipsi de viață pe Pînzari Pavel, cine, în ce fel și câte lovituri i-a aplicat victimei, în rezultatul cărora aceasta a decedat.

Nu a fost soluționată corect nici acțiunea civilă, or, partea civilă, în acțiunea formulată în prima instanță, a solicitat încasarea de la inculpați a prejudiciului material în mărime de 40000 lei și a celui moral în mărime de 100000 lei. Respectiv, revendicarea sumei de 100000 lei ar trebui să fie imputabilă tuturor celor găsiți vinovați de comiterea infracțiunii de omor, cu încasarea în mod solidar a acesteia.

Instanța de recurs a subliniat că, în respectiva cauză penală, la plata prejudiciului moral în mărime de 100000 lei, a fost deja obligat Guțul Vasile.

10. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2019, apelul declarat de către procuror a fost admis, casată sentința în partea achitării lui Nazarov Vasile de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal, rejudecată cauza în partea casată și pronunțată o nouă hotărâre,

potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Nazarov Vasile a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal la 20 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă, în partea prejudiciului material, înaintată de către succesorul victimei Pînzari Constantin, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța ordinea procedurii civile.

10.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a menționat că analizând probele, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, a constatat că:

Nazarov Vasile, la XXXXX, în jurul orei XXXXX, împreună cu XXXXX și o persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, *de comun acord și după o înțelegere prealabilă*, acționând cu intenție directă, *având interes material*, cu scopul de omor, au pătruns în casa lui Pînzari Pavel din s. XXXXX, r-nul XXXXX, unde, în vederea realizării scopului lor infracțional, împreună i-au aplicat lui Pînzari Pavel multiple lovituri cu pumnii, picioarele și alte obiecte dure, inclusiv cu un obiect tăietor-înțepător peste diferite părți ale corpului, cauzându-i leziuni corporale grave periculoase pentru viață sub formă de traumatism asociat al capului și cutiei toracice, traumă cranio-cerebrală acută, hemoragie intracerebrală abundantă, fractura coastelor 4 - 7 pe dreapta cu lezarea plămânului drept, hemoragie a cavității pleurale pe dreapta, multiple plăgi tăiate-înțepate a capului, gâtului, mâinii drepte, în număr de 12, multiple echimoze a cutiei toracice și feții, leziuni care au provocat soc traumatic-hemoragic, în urma cărora, Pînzari Pavel a decedat la scurt timp la fața locului. Leziunile corporale sunt în legătură directă cu survenirea decesului.

Astfel, instanța de apel a apreciat că acțiunile inculpatului, contrar celor constatate de către prima instanță, se încadrează în prevederile art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal - omorul unei persoane săvârșit de mai multe persoane, din interes material, *cu deosebită cruzime*, profitând de neputința victimei de a se apăra din cauza vârstei înaintate.

În opinia instanței de apel, vinovăția inculpatului este probată prin: declarațiile succesorului părții vătămate Pînzari Constantin, ale martorilor Strășeneanu Svetlana, *Barbaros Varvara (f.d. 162-163, vol. 3)*, Pînzari Victor (*f.d.144-148, 184, 185 v.3*), Velicu Emilian (*f.d. 169-173 v.3*),

Nicolaescu Ion și actele cauzei: *procesele-verbale de examinare din 26.01.2015 (f.d.38 v.1)*, de ridicare din 27.03.2015 (f.d.85 v.1), de examinare din 17.02.2015 (f.d.146 v.1), de ridicare din 22.01.2015 (f.d.170 v.1), rapoartele de expertiză medico-legală nr. XXXXX din 26.01.2015 (f.d.166-167 v.1), nr. XXXXX din 04.02.2015 (f.d.177 v.1), nr. XXXXX din 04.02.2015 (f.d.175-176 v.1), nr. XXXXX din 04.02.2015, de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. XXXXX (f.d.235-237 v.1).

Consecvent, instanța de apel a considerat că, nerecunoașterea vinovăției de către inculpat de comiterea infracțiunii incriminate nu echivalează cu achitarea lui, or, circumstanțele stabilite și probele cercetate dovedesc cu certitudine comiterea de către acesta a faptelor descrise în învinuire și respectiv, a calificat faptul nerecunoașterii vinovăției drept o metodă de apărare.

Cu referire la declarațiile date de către inculpat și puse la baza sentinței de achitare, instanța de apel a menționat că acestea nu sunt plauzibile și contravin celor altor probe administrate de către organul de urmărire penală.

Cu referire la declarațiile inculpatului, precum că a fost agresat de către colaboratorii poliției, instanța de apel a menționat că aceste declarații nu s-au confirmat, la 28.11.2017, fiind adoptată ordonanța de neîncepere a urmăririi penale.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 6, 7, 61, 75-78 Cod penal, de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana inculpatului, care anterior nu a fost judecat, că nu a conștientizat gravitatea faptei comise, că circumstanțe atenuante sau agravante nu au fost stabilite, precum și de scopul pedepsei penale, a conchis că pedeapsa penală de 20 ani închisoare, va fi echitabilă și proporțională faptei comise.

Cu referire la acțiunea civilă în partea prejudiciului moral, având în vedere că prima instanță a dispus încasarea din contul lui XXXXX în beneficiul succesorului părții vătămate Pînzari Constantin a prejudiciului moral în mărime de 100000 lei, în privința acestuia hotărârea fiind irevocabilă, având puterea lucrului judecat, instanța de apel nu s-a expus.

Cu referire la acțiunea civilă în partea prejudiciului material, instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, a constatat că succesorului victimei Pînzari Constantin nu a prezentat probe incontestabile întru stabilirea cuantumului exact al pagubelor cauzate prin infracțiune, motiv pentru care, a admis acțiunea

civilă în această parte în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

11. Împotriva deciziei instanței de apel din 04 martie 2019, partea motivată fiind pronunțată la **03 aprilie 2019**, a declarat recurs ordinar avocatul Popescu Ion în numele inculpatului Nazarov Vasile, la data de **20 aprilie 2019**, prin care indicând în calitate de temeuri pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

11.1. În motivarea recursului, avocatul a menționat că:

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- nu au fost întrunite elementele infracțiunii;

- faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;

- instanța nu a ținut cont de faptul că succesorul victimei Pînzari Constantin a menționat că Nazarov Vasile nu este vinovat de omorul tatălui său și nu a dat nici o apreciere acestor declarații;

- instanța a dat interpretare greșită declarațiilor martorului Strășeneanu Svetlana, fiind influențată de poziția nefondată a acuzatorului;

- nu a dat o apreciere cuvenită declarațiilor martorului Niculăescu Ion, potrivit cărora, Nazarov Vasile nu a fost văzut în curtea casei unde a fost comisă infracțiunea, în perioada comiterii ei;

- declarațiile martorilor puse la baza deciziei de condamnare, de fapt nu dovedesc vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii incriminate, mai mult că conținutul acestora a fost denaturat;

- instanța nu a ținut cont de faptul că inculpatul nu avea nici un motiv să comită infracțiunea de omor asupra lui Pînzari Pavel;

- în respectiva cauză penală a fost încălcat principiul prezumției nevinovăției întrucât vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate nu este probată;

- instanța de apel nu a stabilit rolul fiecărui inculpat la săvârșirea infracțiunii de omor și nu a avut în vedere că presupusul coparticipant Guțul Vasile, care deja a fost condamnat, nu a fost citat pentru audieri la etapa rejudecării cauzei penale;

- instanța de apel nu a arătat care acțiuni au fost săvârșite de către inculpatul Nazarov Vasile și care de către ceilalți participați la săvârșirea omorului, nefiind indicat nici gradul de participare al fiecăruia din ei;

- instanța de apel, în cadrul procesului de rejudecare a cauzei penale, nu s-a expus asupra obiecțiilor și indicațiilor formulate de către Curtea

Supremă de Justiție, lăsând astfel în vigoare omisiunile admise de instanța de apel în decizia din 26 ianuarie 2018.

12. Referințe asupra recursului declarat, au fost depuse de către procurorul în secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, Crijanovschi S., prin care a optat pentru dispunerea inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat și de către succesorul părții vătămate, Pînzari Constantin, prin care a solicitat admiterea recursului părții apărării în sensul declarat.

13. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, recursul avocatului Popescu Ion în numele inculpatului Nazarov V., urmează a fi admis, cu remiterea cauzei la rejudecare din considerentele ce urmează.

Concluzia instanței de recurs ordinar se întemeiază, în drept, pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată la această etapă a procedurilor.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Astfel, instanța de recurs ordinar poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să dispună casarea integrală a acesteia, atunci când se constată admiterea unor erori de drept, care au dus, în consecință, la afectarea echității procedurii desfășurate în privința persoanei deferite judecării.

Declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, adică odată exercitat produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, instanța având posibilitatea de a da o nouă apreciere probelor acumulate în dosar însă la caz fiind necesară și respectarea prevederilor art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, potrivit cărora, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod

substanțial condamnarea inculpatului.

Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de prima instanță), precum și să administreze probe noi, pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vizavi de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

În general, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze, este evidentă necesitatea obligatorie de a supune analizei complete, minuțioase a tuturor probelor acumulate în dosar, cu aprecierea corespunzătoare a acestora, întrucât în cadrul cercetării judecătorești se administrează probe anume pentru lămurirea faptelor și împrejurărilor importante, sub toate aspectele, în condiții de nemijlocire, publicitate și contradictorialitate, în scopul perceperii directe a probelor de către instanța de judecată pentru formularea opiniei vizavi de vinovăția persoanei trimise în judecată, ce iar permite dincolo de orice îndoială sub prisma prezumției de nevinovăție, *de a concludiona ferm asupra vinovăției inculpatului Nazarov Vasile de comiterea unei infracțiuni excepțional de grave.*

Atunci când unei persoane i se reproșează săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație, mai cu seamă pentru săvârșirea infracțiunii de omor, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat, la caz Nazarov Vasile.

Totodată, până la cercetarea vinovăției inculpatului Nazarov Vasile, instanța de apel, odată ce a ajuns la concluzia de admitere a apelului procurorului, reluând cercetarea judecătorească potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, a constatat fapta inculpatului și anume:

„Nazarov Vasile, la XXXXX, în jurul orei XXXXX, împreună cu XXXXX și o persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, de comun acord și după o înțelegere prealabilă, acționând cu intenție directă, având interes material, cu scopul de omor, au pătruns în casa lui Pînzari Pavel din s. XXXXX, r-nul XXXXX, unde, în vederea realizării scopului lor infracțional, împreună i-au aplicat lui Pînzari Pavel multiple lovituri cu pumnii, picioarele și alte obiecte dure, inclusiv cu un obiect tăietor-înțepător peste diferite părți ale corpului, cauzându-i leziuni corporale grave periculoase pentru viață sub formă de traumatism asociat al capului și cutiei toracice, traumă cranio-cerebrală acută, hemoragie intracerebrală abundantă, fractura coastelor 4 - 7 pe dreapta cu lezarea plămânului drept, hemoragie a cavității pleurale pe dreapta,

multiple plăgi tăiate-înțepate a capului, gâtului, mâinii drepte, în număr de 12, multiple echimoze a cutiei toracice și feții, leziuni care au provocat soc traumatic-hemoragic, în urma cărora, Pînzari Pavel a decedat la scurt timp la fața locului. Leziunile corporale sunt în legătură directă cu survenirea decesului.”, după care instanța de apel a apreciat că prin acțiunile sale Nazarov Vasile a comis infracțiunea prevăzută de art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal.

Cercetând aspectul dat și anume corespunderea între fapta reținută de instanța de apel și încadrarea de drept a acesteia, Colegiul penal lărgit a stabilit erori vădite în sensul calificativelor (agravantelor) de la lit. **b) interes material, e) profitând de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, dezabilității ori altui factor, j) cu deosebită cruzime, precum și din motive sadice.**

La acest capitol se notează faptul că instanța de apel nici în fapta constatată a fi dovedită, nici în descriptivul deciziei nu sa expus asupra calificativelor menționate și prin care acțiuni și probe cercetate concret în sensul respectiv, s-au realizat agravantele de interes material, starea de neputință și deosebita cruzime.

Nu în ultimul rând, instanța de apel nu sa expus asupra modalității de constatare a faptei infracționale reținute în sarcina inculpatului *Nazarov V.*, și anume că instanța a conchis că acesta împreună și prin înțelegere prealabilă cu *Guțul V.* și o persoană în privința căreia cauza a fost disjunsă într-o procedură separată, au urmărit un scop comun, de a-l omorî pe *Pînzari P.*, **nefiind arătat în ce modalitate a fost întocmită înțelegerea între cei trei, ce roluri fiecare au avut, de la cine a parvenit ideea de a-l lipsi de viață pe Pînzari P., cine, câte și cum i-a aplicat lovituri victimei, în rezultatul cărora aceasta a decedat.**

Instanța de recurs reiterează că potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Alin. (4) și (5) al aceleiași norme, prevede că în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de drept, asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel, sunt: dacă fapta reținută ori imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă probele au fost

apreciate corect de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Astfel, Colegiul penal lărgit apreciază că instanța de apel în primul rând a examinat superficial învinuirea înaintată inculpatului Nazarov Vasile, nerespectând prevederile art. 394 alin. (1) pct. 1) și 5) Cod de procedură penală, și anume prin faptul necorespunderii faptei criminale, considerată ca fiind dovedită cu încadrarea corespunzătoare a acesteia și ulterioara condamnare în baza calificativelor ce nu au fost constatate de instanță și expuse în decizie.

Colegiul penal lărgit stabilește că respectiva eroare se încadrează în temeiul de cazare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța admitând și o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția emisă.

Cu referire la probele administrate în speță, instanța de recurs a reținut că, în partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reflectat conținutul declarațiilor date de martori, precum și a celorlalte mijloace probatorii, redând cu exactitate conținutul acestora exprimând o concluzie generală asupra faptului că, prin acestea se confirmă indubitabil vinovăția inculpatului Nazarov Vasile de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal, însă la acest capitol Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel nu a descris și apreciat care din probele cercetate reprezintă proba directă pe care și-ar întemeia concluzia de vinovăție, toate cele cercetate fiind indirecte ce nu au primit o apreciere clară și întemeiată.

Se consideră că fondul cauzei nu a fost rezolvat când în considerentele hotărârii instanței de apel nu se arată dacă există sau nu fapta imputată, dacă inculpatul este sau nu vinovat, dacă există circumstanțe care atenuază ori agravează răspunderea inculpatului, dacă trebuie ori nu admisă acțiunea civilă ș.a. Fondul cauzei se va considera nerezolvat ori de câte ori atât prima instanță cât și instanța de apel nu a examinat și nu s-a pronunțat asupra chestiunilor de fond ale procesului, vizând problema stabilirii faptei ca fiind dovedite sau *a învinuirii*

înaintate, vinovăției, a răspunderii penale sau civile ori a nevinovăției lui în comiterea infracțiunii imputate.

În sensul dat Colegiul penal lărgit apreciază că, instanța de apel, rejudecând cauza, având obligația de a înlătura omisiunile constatate conform indicațiilor expuse de către instanța de recurs în decizia anterioară, fără înlăturarea neajunsurilor expuse, pripit a statuat asupra poziției de condamnare a inculpatului Nazarov Vasile. Or, în esență temeiurile ce au servit pentru casarea deciziei instanței de apel constituiau procedura eronată de cercetare a probelor după emiterea sentinței de achitare, fără audierea nemijlocită a învinuitului, martorilor și probelor materiale prin ce au fost încălcate prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal lărgit notează că, instanța de apel, rejudecând cauza nu a motivat suficient decizia de condamnare și nu a abordat suficient probele prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, nu le-a analizat separat și în coroborare, pronunțând îndoielnic concluzia de vinovăție a inculpatului Nazarov Vasile, întrucât nu a combătut complet argumentele primei instanțe prin care ultimul a fost achitat, lăsându-le fără o careva apreciere, ceea ce în opinia Colegiului indică la nerezolvarea fondului cauzei, constituind temei de casare prin prisma pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Cu titlu de principiu, Colegiul penal lărgit subliniază că, din moment ce o declarație avansată de un martor, este susceptibilă să fondeze, substanțial, concluzia despre vinovăția unei persoane despre comiterea unei infracțiuni, aceasta constituie o mărturie în sprijinul acușării, ceea ce denotă că garanțiile prevăzute de art. 6 alin. (1) din Convenție îi sunt aplicabile. Nu se contestă faptul că era de competența instanței de apel să aprecieze probatoriul din dosar, cu toate acestea, este inadmisibil ca persoana să fie declarată vinovat de comiterea unei infracțiuni excepțional de grave pe baza aceluiași probe care au făcut ca prima instanță să se îndoiască de temeinicia acușăției incriminată acestuia prin rechizitoriu.

Instanța de apel în susținerea opiniei privind vinovăția inculpatului a reținut în decizie: declarațiile succesului părții vătămate Pînzari Constantin, ale martorilor Strășeneanu Svetlana, *Barbaros Varvara (f.d. 162-163, vol. 3)*, Pînzari Victor (*f.d.144-148, 184, 185 v.3*), Velicu Emilian (*f.d. 169-173 v.3*), *Nicolaescu Ion* și actele cauzei: *procesele-verbale de examinare din 26.01.2015 (f.d.38 v.1)*, de ridicare din 27.03.2015 (*f.d.85 v.1*), de examinare din 17.02.2015 (*f.d.146 v.1*), de ridicare din 22.01.2015 (*f.d.170 v.1*), rapoartele de expertiză medico-legală nr. XXXXX din 26.01.2015

(f.d.166-167 v.1), nr. XXXXX din 04.02.2015 (f.d.177 v.1), nr.60 din 04.02.2015 (f.d.175-176 v.1), nr. XXXXX din 04.02.2015, de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. XXXXX (f.d.235-237 v.1).

În ședința de judecată a instanței de apel au fost cercetate: *f.d. 144-148, 184, 185 vol. III - declarațiile martorului Pînzari Victor; f.d. 93-94 vol. I - declarațiile martorului Nicolăescu Ion ; f.d. 153-156 vol. III, 32-33 vol. IV - declarațiile martorului Strășăneanu Svetlana; f.d. 169-173 vol. III - declarațiile martorului Velicu Emilian; f.d. 162, 163 vol. II - declarațiile concubinei lui Nazarov în persoana lui Bărbos Varvara; f.d. 16-26 vol. I - proces verbal de cercetare la fața locului cu foto tabel și anexă; f.d. 85 vol. I - proces verbal de ridicare; f.d. 87 vol. I - proces verbal de examinare a obiectului ridicat; f.d. 146 vol. I - proces verbal de examinare a apelurilor de intrare și ieșire din 17.02.2015; f.d. 162 vol. I - proces verbal de examinare a apelurilor de intrare și ieșire; f.d. 166-167 vol. I - raportul de expertiză medico legală nr. 20 la 26 ianuarie 2015; f.d. 166-167 - raport de expertiză medico-legală nr. 20 terminat la 26.01.2015; f.d. 175-176 vol. I - proces verbal de ridicare de la Nazarov Vasile a mai multor haine; f.d. 170 vol. I - proces verbal de ridicare din 22.01.2015; f.d. 175-176 vol. I - raport de expertiză medico legală nr. 60 terminat la 04.02.2015; f.d. - raportul de expertiză medico-legală nr. 61 din 04.02.2015; f.d. - corpurile delictive; f.d. 8-12 vol. II - declarațiile bănuitului Nazarov Vasile; f.d. 235-237 vol. I - raportul de expertiză psihiatrico ambulatorie nr. 244a din 2015 efectuat în privința lui Nazarov; f.d. 177-178 vol. IV - ordonanță de pornire a urmăririi penale; f.d. 85 - proces verbal de ridicare din 27.03.2015; f.d. 177 - raport de expertiză medico-legală nr. 59 terminat la 04.02.2015.*

Din suprapunerea acestor probe, Colegiul penal lărgit a stabilit că instanța de apel și-a format concluzia de vinovăția a inculpatului Nazarov Vasile pe probe necercetate în ședința de judecată și anume declarațiile **Barbaros Varvara (f.d. 162-163, vol. 3), Pînzari Victor (f.d.144-148, 184, 185 v.3), Nicolaescu Ion** și actele cauzei: **procesul-verbal de examinare din 26.01.2015 (f.d.38 v.1).**

La acest capitol instanța de recurs ordinar menționează că potrivit art. 414 alin. (2) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Astfel, la caz Colegiul penal lărgit a stabilit că instanța de apel a reținut probe ce nu au fost cercetate în ședința instanței de apel cu

consemnarea în procesul verbal prin ce a admis o eroare de drept prevăzută la art. 414 alin. (6) Cod de procedură penală.

Un alt aspect importat pentru justa soluționare a cauzei reprezintă motivarea corespunzătoare a deciziei emise, mai cu seamă la condamnarea unei persoane pentru comiterea unei infracțiuni excepțional de grave, în acest sens, Colegiul penal lărgit notează faptul că instanța de apel la rejudecarea cauzei urma să-și motiveze decizia pronunțată prin prisma atât a indicațiilor Curții Supreme de Justiție, cât și să cerceteze suplimentar probele administrate, argumentele apelantului în coraport cu sentința de achitare.

Astfel, Colegiul penal lărgit notează că, instanța de apel nu a motivat suficient decizia de condamnare și nu a abordat suficient baza probatorie, lăsând-o fără o apreciere completă și multilaterală, ceea ce în opinia Colegiului indică la nerezolvarea fondului cauzei, astfel, erorile menționate supra sunt erori de drept procedural și se încadrează în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și sunt temei de recurs.

Subsecvent, Colegiul penal lărgit amintește că, Curtea de la Strasbourg menționează că, judecătorii trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază deciziile, căci numai astfel, un acuzat poate exercita căile de atac prevăzute de legislația națională. Instanța europeană a subliniat că *„motivarea unei decizii judiciare este strâns legată de preocupările privitoare la asigurarea desfășurării unui proces echitabil, aceasta permițând respectarea dreptului la apărare. Motivarea este indispensabilă însăși calității actului de justiție și constituie o pavăză împotriva arbitrarului.”* (cauza *Fomin vs Moldova* din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06).

Astfel, instanța de apel prin decizia de condamnare a lui Nazarov Vasile, nu motivează clar și complet pe care probe concret sa bazat la concluzionarea vinovăției inculpatului, cu expunerea unor aprecieri desfășurate din care considerent a apreciat concret proba, într-un mod sau altul, nefiind indicate motivele pe care s-a întemeiat convingerea ei.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar statuează că, decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate, nefiind oferite răspunsuri la toate chestiunile importante pentru justa soluționare a cauzei.

Pe cale de consecință, erorile admise de către instanța ierarhic inferioară nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat

apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

Având în vedere cele expuse, Colegiul penal lărgit nu este convins că chestiunile asupra cărora Curtea de Apel trebuia să se pronunțe, atunci când a conchis asupra vinovăției inculpatului Nazarov Vasile și, astfel, a anulat hotărârea de achitare în privința acestuia dată de către prima instanță, au fost examinate în mod corespunzător, ca o chestiune de proces echitabil.

În rezumat la cele menționate supra, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor cu indicarea probelor care direct și concret determină vinovăția inculpatului Nazarov Vasile în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 145 alin. (2) lit. b), e), i), j) Cod penal și în concluziile sale să prezinte raționamentele sale și întemeiate care au stat la baza răsturnării soluției de achitare.

În aceste împrejurări, Colegiul penal lărgit consideră că, erorile comise nu pot fi înlăturate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza în fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legii procesual-penale.

Din atare considerente, încălcările enunțate determină incontestabil concluzionarea necesității de a casa decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate toate probele în cumul, la justa lor valoare, pentru adoptarea unei soluții corecte și întemeiate.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate în cauză, să le dea o apreciere corespunzătoare cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe în parte examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

14. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Popescu Ion în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2019, în cauza penală în privința lui *Nazarov Vasile XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Nazarov Vasile XXXXX se eliberează imediat din penitenciar dacă nu execută arest preventiv sau pedeapsa cu închisoare, în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 24 ianuarie 2020.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Boico Victor

Vascan Nina

Bejenaru Iurie

Cobăneanu Ala